

A haiti helyzet egy évvel a földrengést követően: humanitárius segély és újjáépítés

Az Európai Parlament 2011. január 19-i állásfoglalása a földrengés után egy évvel Haitin tapasztalható helyzetről: humanitárius segítségnyújtás és újjáépítés

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 2010. március 31-én New Yorkban megrendezett, „Úton Haiti új jövője felé” elnevezésű nemzetközi adományozói konferenciára és az Európai Parlament Fejlesztési Bizottsága New Yorkba delegált küldöttségének jelentésére,
- tekintettel a Haiti nemzeti rehabilitációjára és fejlődésére, valamint a jövő nagy kihívásaira vonatkozó, 2010. márciusi cselekvési tervre,
- tekintettel a Külügyek Tanácsa 2010. január 18-i brüsszeli különleges ülésének következtetéseire,
- tekintettel az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének a Haiti földrengéssel kapcsolatos, 2010. január 19-i nyilatkozatára,
- tekintettel a 2010. január 25-i montreali miniszteri előkészítő konferencia következtetéseire,
- tekintettel a 2007 decemberében a három európai intézmény által aláírt, a humanitárius segítségnyújtással kapcsolatos európai konszenzusra,
- tekintettel a közelmúltbeli haiti földrengésről szóló, 2010. február 10-i állásfoglalására¹,
- tekintettel az Európai Parlament Fejlesztési Bizottsága haiti kiküldetéséről (2010. június 25–27.) szóló jelentésére,
- tekintettel az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés 2010. augusztus 30-i, a Haitin és a Dominikai Köztársaságban tett tényfeltáró látogatásról szóló jelentésére,
- tekintettel Catherine Ashtonnak, a Bizottság alelnökének/az Európai Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, és Kristalina Georgievának, a Bizottság tagjának a haiti katasztrófára adott uniós válasz tanulságairól szóló, 2010. júniusi közös dokumentumára,
- tekintettel a Bizottság 2010. október 26-i, a vészhelyzetek idején tanúsított európai katasztrófaelhárítási képességről szóló közleményére (COM(2010)0600),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Haiti Stabilizációs Missziójára (MINUSTAH),
- tekintettel Michael Barnier „Az európai polgári védelmi erő: Europe aid” című, 2006

---

¹ HL C 341. E, 2010.12.16., 5. o.

májusában közzétett jelentésére,

- tekintettel eljárási szabályzata 110. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a 2010. január 12-én Haitiben bekövetkezett, a Richter-skála szerinti 7,3-as erősségű földrengésnek 222 750 halálos áldozata volt, mintegy 3 millió embert érintett és 1,7 millióan maradtak fedél nélkül, akik közül még mindig több mint 1 millióan vannak szervezetlen, ideiglenesnek szánt táborokban, míg az emberi jogi csoportok e táborokra jellemző „rettenetes” életkörülményekre mutatnak rá, nevezetesen a nők ellen elkövetett „erőszak és szexuális bűncselekmények” veszélye,
- B. mivel 2,5 és 3,3 millió között van azoknak az embereknek a száma, akiknek nem biztosított az alapvető élelmezés egy olyan országban, ahol a népesség 60%-a él vidéki területeken, és 80%-a teljes szegénységben él,
- C. mivel egy évvel a földrengést követően Haitiben még mindig káosz uralkodik és vészhelyzet van, és alig kezdtek hozzá az újjáépítéshez,
- D. mivel a több évtizedre visszanyúló szegénység, környezetromlás, természeti katasztrófákkal szembeni kiszolgáltatottság, erőszak, a politikai stabilitás hiánya és diktatúra következtében Haiti Amerika legszegényebb országa, ahol a katasztrófa előtt a 12 millió haiti lakos többsége megélhetését kevesebb mint napi két dollárból biztosította; és mivel a földrengés által okozott károk még inkább visszavetették az állam azon képességét, hogy biztosítsa az alapvető közszolgáltatásokat és hathatósan reagáljon a segítségnyújtási és újjáépítési erőfeszítésekre,
- E. mivel Haiti újjáépítése érdekében a 2010. március 31-én New Yorkban tartott nemzetközi adományozói konferencián ígért 10 milliárd dollárból ez idáig csupán 1,2 milliárd dollárt folyósítottak (18 hónapos és 3 éves határidővel),
- F. mivel a közelmúltban történt haiti tragédia bebizonyította, hogy az Unió katasztrófaelhárító eszközeit (humanitárius segítségnyújtás és közösségi polgári védelmi mechanizmus) hatékonyság, gyorsaság, együttműködés és láthatóság terén meg kell erősíteni,
- G. mivel Haiti javaslatára létrehozták az ország újjáépítéséért felelős ideiglenes bizottságot (CIRH) a források koordinálása és hatékony rendelkezésre bocsátása, valamint a Haiti fejlesztését célzó cselekvési terv végrehajtása érdekében; és mivel legfőbb adományozóként az Európai Bizottság tagja ennek az ideiglenes bizottságnak és szavazati joggal is rendelkezik,
- H. mivel az ország újjáépítésében a törmelék elhordása jelenti a legnagyobb kihívást – eddig a romoknak csupán egy kis hányadát sikerült eltakarítani – és a mostani ütemben haladva legalább hat év kell a milliányi köbméternyi törmelék eltávolításához,
- I. mivel a 2010. október 19-én kitört kolerajárványnak eddig 3000 halálos áldozata volt és 150 000-en betegedtek meg; mivel a járvány terjedése az állam nyilvánvaló strukturális hiányosságairól, valamint a nemzetközi segítségnyújtás és a Minustah korlátairól tanúskodik, és mivel a választások után bekövetkezett jelenlegi politikai válság kihat a kolera ellen való fellépésre,

- J. mivel a kolerajárvány elleni küzdelemre igényelt 174 millió dollárból az ENSZ-hez még csak 44 millió dollár érkezett,
- K. mivel a WHO becslése szerint, ha nem sikerül a járványt megszüntetni, az elkövetkező 12 hónapban 400 000 új megbetegedéssel kell számolni,
- L. mivel a 2010. november 28-án megrendezett választásokat – amelyek ideiglenes eredményeit december elején hirdették ki – követően erőszakos megmozdulások zajlottak Haitiben, és számos csalásról érkezett bejelentés; és mivel a nemzetközi közösségnek az ország újjáépítéséhez nélkülözhetetlen tiszta szavazás biztosítása érdekében támogatnia kellene az átlátható és legitim választási eljárást; és mivel a polgári lakosság védelme elsőbbséget kell, hogy élvezzen,
1. ismételten kifejezésre juttatja szolidaritását Haiti népével, a földrengés és a kolera áldozataival és hangsúlyozza, hogy az újjáépítésnek a haiti lakosság és a civil társadalom konzultációja és bevonása mellett kell megvalósulnia;
  2. kéri, hogy a nemzetközi közösség – beleértve az Európai Uniót – vállaljon határozott és hosszú távú kötelezettséget a New York-i nemzetközi adományozói konferencián tett ígérek megvalósításáért és cselekedjen haladéktalanul; szintén hangsúlyozza, hogy a Haiti újjáépítéséhez nyújtott valamennyi humanitárius segély és támogatás adomány, és nem adósságot eredményező kölcsön formájában történik;
  3. emlékeztet a nemzetközi közösség erőteljes mozgósítására a Haitin pusztító földrengést követően és a Haiti újjáépítését támogató tényleges politikai akaratra, vagyis arra, hogy a múlt hibáiból tanulva végre az országban tapasztalható szegénység mögött húzóó okokat kell célba venni;
  4. sajnálatosnak tartja a Haitiben bekövetkezett katasztrófa méretét, amelynek hatásai még egy évvel a földrengést követően is érzékelhetőek; üdvözli az Európai Bizottság által Haiti számára biztosított humanitárius segély nagyságát (mintegy 120 millió euró, ebből 12 milliót irányoztak elő a kolera elleni küzdelemre) és az Európai Unió tagállamainak közel 200 millió eurós segélyét, valamint a nemzetközi együttműködésért, humanitárius segítségnyújtásért és válságkezelésért felelős biztos, illetve a DG ECHO munkatársainak és szakértőinek elkötelezettségét;
  5. hangsúlyozza, hogy a klaszterek létrehozása révén lehetővé vált a humanitárius műveletek helyszíni koordinációja, azonban a humanitárius szereplők sokfélesége és a nagyvárosi térségből következő igen összetett vészhelyzet miatt e módszer korlátai is jelentkeztek;
  6. üdvözli a humanitárius szervezetek és a tagállamok (Vöröskereszt, nem kormányzati szervezetek, ENSZ) által végzett erőfeszítéseket és munkát, és ragaszkodik a humanitárius beavatkozások nem látható hatásainak, valamint annak kommunikálásához, hogy a helyzetet kézben tartották és ellátták a sebesülteket, továbbá az emberek számára ivóvizet, élelmet, valamint átmeneti menedéket biztosítottak;
  7. megállapítja, hogy a kolerajárvány következtében nyilvánvalóvá vált, hogy az állam szinte teljességgel tehetetlen egy könnyen megelőzhető és gyógyítható betegséggel szemben, valamint megmutatkoztak a nemzetközi segítségnyújtási rendszer korlátai

egy olyan országban, amely jelentős humanitárius segítségben részesül (12 000 nem kormányzati szerv részéről); hangsúlyozza, hogy a humanitárius szereplők nem takargathatják tovább az állam gyengeségeit vagy nem léphetnek fel helyette, továbbá, hogy a hosszú távú fejlődés érdekében sürgős cselekvésre van szükség, főként az egészségügyi ellátáshoz és az ivóvízhez való hozzáférés és a higiénia érdekében;

8. örömmel tölti el a Bizottság és a tagállamok által a Haiti újjáépítése érdekében rendezett nemzetközi adományozói konferencián együttesen tett 1,2 milliárd eurós kötelezettségvállalás, melyből 460 millió eurót tesz ki a Bizottság nem humanitárius célokra szolgáló segélye; ismételten kéri, hogy az Európai Unió legfőbb adományozóként töltsön be vezető politikai szerepet az újjáépítésben;
9. kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a Haiti újjáépítése érdekében mozgósított forrásaik ütemezése és a Bizottságnál megmaradt források – a New Yorkban bejelentett 460 millió euróból még 169 millió áll rendelkezésre – ütemezésének féldős értékelése során, közös fellépésük részeként a vidéki infrastruktúrák fejlesztésén és a kistermelők támogatásán keresztül vegyék fel a helyi élelmiszertermelést és az élelmezésbiztonságot a Haiti újjáépítése terén tett erőfeszítések közé; felszólít a Bizottság által 2010 márciusában bejelentett, az élelmezésbiztonság új cselekvési keretrendszerének végrehajtására;
10. sajnálatosnak tartja, hogy a Haiti újjáépítéséért felelős ideiglenes bizottság – amelynek központi szerepet kell betöltenie az újjáépítés koordinálásában – későn kezdte meg munkáját; sajnálja, hogy nincsenek információk a bizottság működésére és hatékonyságára vonatkozóan, és kéri a Bizottságot, hogy az ideiglenes bizottság tagjaként lépjen közbe a testület mandátuma végrehajtásának felgyorsítása és működésének felülvizsgálata érdekében, továbbá nyújtson be az Európai Parlament elé egy jelentést az ideiglenes bizottság tevékenységéről, a New York-i konferencián ígért és az újjáépítéshez ténylegesen rendelkezésre bocsátott források és pénzeszközök felhasználásáról;
11. elismeri, hogy az újjáépítés központi irányító struktúráját képező ideiglenes bizottság csak a haiti állami kapacitások visszaállítása és az átlátható és legitim választások útján megválasztott, megújult vezetői réteg, valamint e gigászi probléma megoldásához elengedhetetlen döntések meghozatalát vállaló igazi politikai akarat által működhet hatékonyan;
12. nyomatékosan kéri a haiti kormányt, hogy folytassa és valósítsa meg a nemzeti újjáépítési tervben tett kötelezettségvállalásait az állami hatalom megerősítése, a helyi kormányzás hatékonyabbá tétele, a helyi és nemzeti intézmények kapacitásainak megerősítése, valamint a politikai, gazdasági és intézményi decentralizáció koncepciójának integrálása érdekében;
13. úgy véli, hogy növelni kellene a helyi hatóságok és a civil társadalom képviselőinek támogatását és a döntéshozói folyamatba való bevonását;
14. sajnálatát fejezi ki, amiért a fővárost elborító többtonnányi törmelék elhordásához a haiti embereknek csak lapátok, csákányok és talicskák állnak rendelkezésükre, ami a helyzet súlyához mérve nevetségesnek tűnik; kiemeli, hogy Haiti újjáépítéséhez elengedhetetlen a törmelék eltávolítása; sajnálatosnak tartja, hogy a romok eltakarítására gyakorlatilag nem szabadítottak fel forrásokat; és felkéri a Bizottságot,

hogy nyújtson pénzügyi segítséget és technikai támogatást a törmelék eltávolításához;

15. felhívja az ENSZ-t, hogy vizsgálja felül a Minustah megbízatását különös figyelmet fordítva a biztonsági kérdésekre, és aggodalmát fejezi ki hatékonysága miatt az utóbbi események – kolerajárvány és választások – vonatkozásában;
16. sajnálatosnak tartja a Haitiben a lakhatás terén fennálló súlyos válságot; hangsúlyozza, hogy a rendelkezésre álló földterületek és a fölbirtoklási rendszer hiányában, valamint azáltal, hogy a diaszpóra számos földparcellát lefoglalt, nehézségekbe ütközik a hajléktalanok elhelyezése, akik döntő többségben főként a fővárosban, Port-au-Prince-ben létesített szükségtáborokban élnek, és a haiti hatóságok részéről olyan voluntarista intézkedések meghozására irányuló politikai akaratra apellál, mint a kisajátítás;
17. növekvő aggodalommal tölti el a legsebezhetőbb személyek – nevezetesen a nők és a gyermekek – földrengést követően kialakult helyzete, és ami 800 000 gyermeket sújtott, akik ki voltak téve az erőszak, a szexuális visszaélés, az emberkereskedelem, a kizsákmányolás és a magukra maradás veszélyének, és kéri az Európai Uniót (Bizottságot), hogy határozottan kötelezze el magát aziránt, hogy a gyermekek számára visszaállítsák a védelmet nyújtó, biztonságos élethez szükséges kereteket, valamint támogassa a haiti szociális védelmi rendszer létrehozásához szükséges folyamatot és az oktatási reformot; és javasolja az életkörülmények és a biztonság javítását a táborokban;
18. kéri az Európai Uniót, hogy a sziget kormányával együttműködve fogalmazzon meg a gyermekek jogait védő globális jogszabályokat annak érdekében, hogy végrehajtsák a nemzeti jogban a Haiti által ratifikált, a gyermekek jogaira, az emberi jogokra, a rabszolgaság felszámolására és a gyermekek jogainak védelmére vonatkozó számos nemzetközi eszközből adódó kötelezettségeket;
19. rendkívül fontosnak tartja a családjuktól elszakított gyermekek azonosítására, nyilvántartásba vételére és családjuk felkutatására vonatkozó folyamat végrehajtásának támogatását, továbbá a különleges határőrizet kialakítását az embercsempészet és az illegális örökbefogadás megakadályozása érdekében;
20. alapvető fontosságúnak és az ország újjáépítéséhez elengedhetetlennek tartja a haiti állam a demokrácia működtetéséhez és az ország megfelelő kormányzásához szükséges képességének azonnali kialakítását, valamint a haiti civil társadalom és lakosság bevonását;
21. komoly aggodalmának ad hangot az erősen vitatott és a külföldi megfigyelői küldöttségek által óvatosan jóváhagyott elnöki választások eredménye következtében kialakult jelenlegi politikai válság miatt: az Amerikai Államok Szervezete által küldött szakértők jelenleg újraszámolják a szavazatokat és a 2011. január 13-án, csütörtökön benyújtott jelentésükben azt javasolták, hogy bizonyított csalások miatt a kormányzó hatalom jelöltje, Jude Célestin helyébe Michel Martelly kerüljön;
22. kéri az Európai Uniót, hogy tegyen meg minden tőle telhetőt a legitim és átlátható választási folyamat erőteljes támogatása, valamint annak érdekében, hogy a februárra halasztott második forduló rendben menjen végbe, hogy Haiti ne süllyedjen egy még mélyebb válságba; úgy véli, hogy csak egy választott, legitim elnök és a legitim parlamenti képviselők tudják meghozni a szükséges döntéseket, továbbá hogy az

újjáépítéshez stabilitásra és megfelelő politikai akaratra van szükség;

23. sürgeti a nemzetközi közösséget és az Európai Uniót, hogy szorosan működjön együtt a jövőbeli haiti hatóságokkal és nyújtson segítséget számukra a teljes újjáépítési folyamat során és intézményeik és az állami kapacitások megszervezésében, amelyek elvezetnek a valamennyi szinten való új egyensúly, a teljesen működőképes demokrácia felé;
24. kiemeli a haiti diszpóra által küldött és a haiti lakossághoz – sürgős szükségleteikre gyorsan felhasználható – közvetítők nélkül kifizetett pénzek alkotta tőkeáramlás döntő fontosságát; felkéri a tagállamokat és a haiti kormányt, hogy könnyítsék meg az ilyen átutalásokat, és tegyenek lépéseket azok költségeinek csökkentése érdekében;
25. nyomatékosan kéri az Uniót és a tagállamokat, hogy helyezték prioritásaik elejére Haiti helyreállítását és rehabilitációját; hangsúlyozza, hogy itt az ideje Haiti megsegítésének, hogy egy gazdaságilag és politikailag erős és autonóm orszaggá válhasson; és kéri a nemzetközi közösséget, hogy használja ezt az alkalmat a haiti szegénység mélyen gyökerező okainak egyszer és mindenkorra történő elhárítására;
26. kéri a Bizottságot, hogy a humanitárius segítségnyújtásról szóló európai konszenzus szellemében a kormánnyal, a helyi szervezetekkel és a civil társadalommal együttműködve tegyenek jelentős erőfeszítéseket a katasztrófákra való felkészülés és a katasztrófaveszély-csökkentés, a sürgősségi segítségnyújtás és a hosszú távú fejlődés fázisába integrálása érdekében;
27. nyomatékosan kéri a Bizottságot, hogy a lehető leghamarabb terjesszen elő javaslatokat egy, az európai polgári védelmi mechanizmuson alapuló európai polgári védelmi erő felállítására;
28. megállapítja, hogy Haitin évtizedek óta jelen vannak a humanitárius segélyszervezetek, továbbá hogy a sürgősségi segítségnyújtás, a rehabilitáció és a fejlesztés közötti kapcsolatnak nagy jelentősége van ebben a válságban; külön kiemeli azt a tényt, hogy rendkívül fontos, hogy az ENSZ maradjon valamennyi civil és katonai művelet koordinációjának vezetője mind a biztonság és a humanitárius segély visszaállítása, mind az újjáépítés és fejlesztés terén;
29. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást az Unió kül- és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamoknak, Haiti elnökének és kormányának, az ENSZ humanitárius ügyekért és gyorssegélyekért felelős főtitkár-helyettesének, a Világbanknak és a Nemzetközi Valutaalapnak.